

**Türkiye’de Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (SYDV) Politikalarının Çözümlemesi:
Denizli / Çal Örneği¹**

**Analysis of Social Assistance and Solidarity Foundation Policies In Turkey: The Case of
Denizli / Çal**

Burak DERTLİOĞLU*

Hacılar Kaymakamı, burakdertlioglu@hotmail.com, ORCID: 00000-0003-2904-0957

Makale Türü: Araştırma

Başvuru Tarihi: 17.12.2023

Kabul Tarihi: 27.12.2023

Abstract

Public policy is the sum total of decisions and actions made by the authorities in line with the political systems in which governments operate and which affect the majority of society. Public policy analysis examines the roles of government and civil society organisations in the public policy process. The stages model is only one of the models that examine policy analysis and consists of the stages of coming to the agenda, shaping the policy, enacting the policy, implementing the policy and evaluating the policy. In this study, a research was conducted on the Social Solidarity and Assistance Foundation in Çal district of Denizli and the findings obtained were evaluated within the framework of the stages model.

Keywords: Public Policy Analysis, Stages Model, Social Assistance and Solidarity, Çal District Social Assistance and Solidarity Foundation

JEL codes: I39, Z18

Makale Türü: Araştırma

Başvuru Tarihi: 17.12.2023

Kabul Tarihi: 27.12.2023

Öz

Kamu politikası hükümetlerin içerisinde buldukları siyasal sistemler doğrultusunda yetkililer tarafından hazırlanan ve toplumun büyük çoğunluğuna etki eden kararlar ve eylemlerin toplamıdır. Kamu politikası analizi kamu politikası sürecinde hükümetin ve sivil toplum kuruluşlarının politika sürecindeki rollerini incelemektedir. Süreç modeli ise politika analizini inceleyen modellerden yalnızca biri olup gündeme geliş, formüle ediliş, kanunlaştırma ve politikanın değerlendirmesinden oluşmaktadır. Çalışmada, Denizli Çal ilçesi Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma Vakfı üzerine bir araştırma gerçekleştirilmiş ve elde edilen bulgular politika süreç modeli çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kamu Politikası Analizi, Süreç Modeli, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma, Çal İlçesi Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı

JEL kodları: I39, Z18

¹ Bu çalışma Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde 2022 yılında tamamlanan “Türkiye’de Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (SYDV) politikalarının çözümlemesi: Denizli / Çal örneği” başlıklı tezden türetilmiştir.

EXTENDED ABSTRACT

Research Problem: SYDV activities have been examined from different perspectives in many previous studies and various findings have been obtained. In this study, the activities of a district-scale SYDV were examined and the policy formation stages of Çal SYDV were discussed with the process analysis model. Thus, the policy formation process of Çal SYDV was examined technically by dividing it into stages, and the possible problems that may occur at each stage were evaluated in a way that they could be handled independently of each other. With such a technical analysis, it is aimed to both shed academic light on researchers and help policy implementers do their jobs more successfully.

Research Questions: Can the policies of Social Assistance and Solidarity Foundations be examined with the Process Analysis model? What will be the contribution of the outputs obtained from the analysis of Çal district Social Assistance and Solidarity Foundation policies to the literature? What can be recommended for Social Assistance and Solidarity Foundations to provide better service?

Literature Review: Relevant literature in the field of public administration was scanned in order to explain the origin of the word politics, the history and meanings of social assistance and solidarity. The scanned literature has also explained the different definitions for these concepts, thus removing any question marks that may arise in minds. In addition, literature revealing various principles of public policies has been found and examples are also included in the study.

Methodology: Since this study aims to analyze the Çal SYDV policy with a process model, it became necessary to conduct a field study in order to make the analysis more accurate. In this context, interviews were held with the District Governor, who is the President of Çal SYDV, the Foundation Manager and four social investigation officers, which we can also call "street level bureaucrats", that is, six officials in total. Thus, interviews were conducted with both managers and practitioners. During these interviews, questions were asked to the relevant officials and the questions asked were shaped by taking expert opinions on this subject. In addition, the answers given to the questions were evaluated with the content analysis technique and added to the relevant sections of the analysis in order to concretize the stages of the process model.

Conclusion: SYDV's are generally the local distributors of social aid in our country. Although their legal qualifications have been a matter of debate since the day they were established, there are opinions that SYDVs are public legal entities. Evaluations have been made that it is a public legal entity because it was established by law and uses public resources, and since it was the highest administrative authority of the locality from the very beginning of the structure.

The role of SYDV's in our country's social aid system is quite high. The number of people benefiting from SYDVs, which provide a wide range of services locally, is increasing day by day due to population growth. This highlights the need to eliminate the problems and confusion in the social aid system in Turkey as soon as possible. Eliminating the legal uncertainty of social assistance that directly concerns citizens in need in our country will

prevent confusion regarding the comprehensiveness of social assistance and waste of time and resources.

GİRİŞ

Bireylerin temel yaşamsal ihtiyaçlarını sağlayamaması problemi tarihin her döneminde toplumlarda yer almıştır. Fakat son yüzyılda yoksulluk salt maddi yoksunluk içerisinde bulunmaktan öte çeşitli toplumsal ve sosyolojik ihtiyaçlardan da yoksun bulunma halini de içermektedir. Dolayısıyla her ülke kendi yoksulluk durumlarını incelemekte ve kendisi için en uygun olan yoksullukla mücadele politikasını gerek kendi içerisinde gerek başka ülkelerden aldığı örnekleri uyarlama yöntemiyle bulmaktadır.

Küreselleşen dünyada birçok ülke bilhassa 1980'lerde sonra neoliberal politikaların etkisi altına girmiştir. Kaçınılmaz bir şekilde Türkiye de bu rüzgârdan nasibini almıştır. Serbest piyasa, açık ekonomi, küçültülmüş devlet gibi unsurlarla yeni bir anlayışın etkisi altına giren hükümetlerin bu politikaları, toplumsal sınıflar arasındaki uçurumun artmasına sebep olmuştur. Bu da yoksul ve zengin sınıflar arasındaki gelir dağılımını bir nebze de olsa kapatmak için uğraşan hükümetleri yoksulluğu önleyecek yeni politikalar arayışına itmiştir.

SYDV faaliyetleri daha önce yapılan birçok çalışma ile farklı açılardan incelenmiş ve çeşitli bulgular elde edilmiştir. Bu çalışmada ise hem ilçe ölçeğinde bir SYDV'nin faaliyetleri incelenmiş hem de süreç analizi modeli ile Çal SYDV'nin politika oluşum aşamaları ele alınmıştır. Böylelikle Çal SYDV'nin politika oluşum süreci teknik bir biçimde aşamalara ayrılarak incelenmiş, her bir aşamada yaşanabilecek muhtemel problemler birbirinden bağımsız bir şekilde ele alınabilecek biçimde değerlendirilmiştir. Bu şekildeki teknik bir analizle hem araştırmacılara akademik anlamda ışık tutmak hem de politika uygulayıcıların işlerini daha başarılı yapmalarına yardımcı olmak amaçlanmıştır.

Kamu politikası ifadesi ülkemiz literatüründe tarım, sağlık, eğitim gibi makro politikalarla beraber anılmakta ise de bu politikaların alt başlıklara ayrılarak daha detaylı incelenmesine ve bu suretle daha derinlikli ve bilimsel analizler yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışmada de bir makro politika olan yoksullukla mücadeleyi Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları (SYDV) tarafından yürütülen ve orta/meso düzey olarak da ifade edebileceğimiz ayağının, mikro/yerel düzeyde Çal SYDV tarafından yürütülmesi değerlendirilecektir.

1. KAMU POLİTİKASI KAVRAMI VE ÖZELLİKLERİ

Özellikle Türkiye'de bireylerin sıkça kullandığı ve çeşitli yerlerde oldukça fazla karşımıza çıkan "politika" sözcüğü, hem Türk Dil Kurumuna (TDK) göre hem de TDK BSTS/İktisat Kavramları Sözlüğüne göre farklı anlamları barındırmaktadır. Bu anlamlardan ilki İngilizce'deki "politics", İtalyanca'daki "politicia" sözcüklerinin karşılıkları olarak "bir devletin eylem ve faaliyetlerinin amaç, teknik ve muhtevası olarak belirli bir düzene koyarak eyleme dökme faaliyetlerinin tamamı, siyaset ve siyasal" anlamlarında karşımıza çıkmaktadır. Anlamlardan ikincisi olarak İngilizce de ki "policy" sözcüğünün açıklaması olarak ifade edilen "istenilen amaç ve gayelere erişmek için uygulanan karar ve eylemlerin tamamı" olarak görülmektedir (TDK, 2020). Kamu politikası kavramı genellikle devlet kurumlarının sıkça ilgilendiği ve birçok eylemi içinde barındıran bir faaliyetler dizisi olarak karşımıza çıkmaktadır (Cattaneo, 2018: 7). Mevcut bulunan kamu politikalarının analiz edilmesi, yeni politikalar oluşturulma süreci,

politika yapıcıların tutumları kamu politikasının disiplini olarak tanımlanmaktadır (Howlett vd., 2013).

Yapılan literatür taramasına göreyse kamu yönetimi alanında “kamu politikası” oldukça çeşitli tanımlarda ve birçok bakış açısına göre farklı biçimlerde ele alınmıştır. Bu konuda en fazla kabul gören bir tanımlamadan ya da değerlendirmeden bahsetmek de oldukça güçtür. Anderson “*hükümetin yapmayı veya yapmamayı her ne durumda olursa olsun tercih ettikleri şey*” olarak tanımlarken, böyle bir tanımın tek başına yeterli olacağını ifade etmektedir. Ancak kamu politikası kavramının sistematik bir biçimde analizini gerçekleştirebilmek için bu tanımlamanın yetmeyeceğini ve daha net bir tanım yapılmasının zorunlu olduğundan bahsetmektedir. Dolayısıyla bu açıklamalarına paralel olarak “*hükümetin devlet kurumlarınca ve kamu kuruluşlarında yer alan görevlilerce geliştirilen, belirli bir konuda ya da sorunla alakalı olarak aktör ya da aktörlerce izlenen bir amaca hizmet eden faaliyetler ya da faaliyetsizlikler dizisi*” olarak ifade etmektedir (Anderson, 2010: 6-7). Dye ise kamu politikasını “*hükümetin ne yaptığı, neden yaptığı ve yaptıkları eylemleri, farklılıkları*” olarak açıklamaktadır (Dye, 2013: 3). Usta ise kamu politikasını ortaya çıkan sosyal sorunlarla ilgili olarak hükümet tarafından belirlenen kriterler, değerler ve genel ilkeler olarak ifade etmiştir (Usta, 2013: 78).

Osman, kamu politikalarını meydana getirmeyi yalnızca hükümetlerin teknik anlamda görevleri olmasının dışında aynı zamanda sosyo-politik unsurların ve çeşitli çevresel kuvvetlerin etkilemiş olduğu kompleks etkileşimli bir süreç olarak tanımlamaktadır. Bu açıdan politika bağlamını meydana getiren çevresel kuvvetlerin ve unsurların kamu politikalarında birçok çeşitliliğe sebep olarak verimliliklerini etkileyeceklerini ifade etmektedir (Osman, 2002: 37). Dolayısıyla kamu politikası birçok disiplinle çatışma arasında kaldığı için kamu yönetimi literatüründe hakkında kesin bir uzlaşmaya varılan bir tanımla karşılaşmamaktadır. Ancak yine de kamu politikası genel – geçer bir ifadeyle “*kamu yönetimlerinin bir mesele üzerinde her türlü faaliyet ya da faaliyetsizlik*” olarak tanımlanmaktadır (Örselli ve Babahanoğlu, 2016: 2063).

Küreselleşen devletlerin dünyada teknoloji ve ulaşım gibi çeşitli alanlarda yaşanan baş döndürücü gelişmelere uyum sağlamakta zorlanması, uluslararası alanda olduğu gibi yerel anlamda da çeşitli baskı gruplarınca devletin yetkilerini paylaşma zorlanmasına neden olmuştur. Böylelikle devlet yapısı ve hükümet dışı yapılar arasında kamu politikası oluşum sürecinde karşılıklı orta yolun bulunması çabaları öne çıkmıştır. Bu çabaların kamu yönetimi yazınındaki adı yönetim olmakla beraber kamu politikası oluşum sürecinde yönetim hususu son yıllarda adından söz ettirmeye başlamıştır. Dolayısıyla kamu politikası yapımı anlamında devletin ve sivil unsurların bir araya gelerek kamu gücü ve otoritesinden bağımsız bir şekilde özel sektör dinamikleri ile çalışmaları gündeme gelmiştir (Ökten ve Akman, 2018: 1028).

Devletlerin belirli olan ya da olmayan bir konuda çeşitli eylemler yapması veya yapmaması şeklinde tanımları mevcut olan kamu politikasını, devletlerin sosyo-politik, sosyo-ekonomik ve kültürel değerleri ele alınarak birçok aktör şekillendirmektedir (Babahanoğlu, 2017: 36). Dolayısıyla denilebilir ki kamu politikası kamu kurum ya da kuruluşlarıyla beraber kamu görevlilerinin herhangi bir konuda meydana getirmiş olduğu tüm eylem ve işlemler olarak ifade edilmektedir (Kulaç ve Çalhan, 2013: 207).

2. KAMU POLİTİKASINDA ROL OYNAYAN AKTÖRLER

Kamu politikası üretim sürecinde rol oynayan aktörleri; resmi, sivil ve uluslararası aktörler olarak 3 başlık altından inceleyebiliriz. Parlamento, yargı organları ve kamu/hükümet bürokrasisi resmi aktörlerdir. Siyasi partiler, bireyler, sivil toplum kuruluşları ve medya ise sivil aktörlerdir. Uluslararası aktörler ise bölgesel veya küresel anlamda bağımsız ekonomik, kültürel ve politik politikalar üretebilecek nitelikte olan kurumlardır (Çakır, 2017: 34).

2.1. Resmi Aktörler

Türk devlet sisteminde kamu politikası noktasında yazılı belge olarak nitelendirebileceğimiz yasaların kabul edilmesindeki nihai merci Türkiye Büyük Millet Meclisi'dir. Parlamento ya da diğer bir deyimle Meclis, demokratik devletlerde kanun yapıcılarının kanunları tartışıp olgunlaştırdığı, kabul ya da reddedildiği yerdir (Korkmaz, 2014: 5). Kamu politikası oluşum sürecinin bir diğer aktörü de yargı erkidir. Günümüz devletlerinde güçler ayrılığı ilkesi gereğince yasama, yürütme ve yargı erkleri olarak birbirlerinden ayrı ve bağımsız olarak teşekkül etmektedir (Korkmaz, 2014:5). Yargı ise hukuka aykırı olduğu kanısına vardığı düzenlemeleri ise iptal etmekte dolayısıyla söz konusu düzenleme ile oluşacak olan kamu politikası iptal edilmektedir. Sonuç olarak yargı erkinin hukuka aykırılık iddiası ile önüne getirilen düzenlemeleri iptal ederek kamu politikası oluşum sürecine müdahil olduğunu söyleyebiliriz.

Dünyanın ülkeler, tarihi, siyasi, sosyal ve kültürel yapıları ve koşulları ile şekillenen kendine has hükümet sistemleri geliştirmişlerdir. Demokratik ülkeler arasında en yaygın olarak kullanılan sistemler olarak parlamenter, başkanlık ve yarı başkanlık sistemleri ifade edilebilir. Bu üç sistemin uygulandığı ülkeler tarihi, ekonomik, sosyal, kültürel vb. özelliklerine göre avantaj ve dezavantajları mevcuttur. Bu nedenle, herhangi bir sistemin nihai olarak en iyi veya en kötü olduğunu kesin olarak iddia etmek mümkün değildir. Güçler arası dengeler, hükümet sisteminin sınıflandırılmasına dayandığından, genel olarak, biri kuvvetler birliğine dayalı, diğeri kuvvetler ayrılığına dayalı olmak üzere iki tür hükümet sistemi olduğu kabul edilebilir. Kuvvetler ayrılığı ve kuvvetler birliği sistemleri, yasama ve yürütme erkleri arasındaki güç ilişkisini ve bunların üzerinde herhangi bir kuvvet olmamasını esas almaktadır (Akman vd., 2021: 165).

Ülkemizde neredeyse bir yüzyıl boyunca uygulanmış olan parlamenter sistemin yarattığı siyasi ve idari sorunlar, maalesef çeşitli gayrimeşru yapıların ortaya çıkmasına ve halkın meşru taleplerini yerine getirmesi noktasında zayıflamasına yol açmıştır. Özellikle darbeden sonra yapılan anayasa hazırlık çalışmalarında toplumun devlet karşısındaki konumu zayıflatılmakla kalmamış, aynı zamanda vatandaşların demokratik ve siyasi tercihleri de arka plana atılmıştır. Günümüzde demokratik katılımın ve hukukun üstünlüğünün önemi aşikâr olsa da bazı seçilmiş yönetici grupların parlamenter sistemde kamu politikasını tanımlama ve uygulamadaki etkinsizliği, politika oluşturma süreçlerinde beklenen başarıyı engellemiştir. Bu nedenle, kamu politikasının oluşumu ve analizi kurumsallaşamamıştır (Akıncı, 2018: 2135).

16 Nisan 2017'de yapılan referandumla Türkiye Cumhuriyeti Parlamenter sisteminde son derece önemli bir değişiklik yaparak Bakanlar Kurulu'nu kaldırıp Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçmiştir. Cumhurbaşkanı doğrudan halk tarafından seçildiğinden ve yürütme organının gücünü tek başına kullanacağından dolayı koalisyon hükümetleri artık söz konusu olmayacaktır. Böylelikle, dualist yürütme yapısından kaynaklanan siyasi krizler sona erdirilmiştir. Değişen politika ve kamu yönetimi anlayışı içerisinde sistemin merkezine

yerleştirilen Başkan, kamu politikası süreçlerinin gündemini tanımlama, şekillendirme, uygulama, izleme ve değerlendirme konusunda öncü bir aktör haline gelmiştir (Bilici, 2018).

Yeni yönetim sistemimizle beraber Cumhurbaşkanı geniş seçmen gruplarıyla etkileşime girecek ve Cumhurbaşkanı, Kurullar aracılığıyla onların istek ve arzularına daha fazla önem verecektir (Babaoğlu ve Kulaç, 2021). Sorunları çözmek için devlet politikaları tanımlanırken, grup modeli ve kamu tercihi modeli ile revizyonist ve rasyonel bir kamu politikası kararı vermede bu yeni sistemin baskın rol oynaması beklenmektedir. Ancak, politika oluşturma süreci üzerinde tam kontrole sahip olan Cumhurbaşkanı, en uygun politika belirleme kararlarını vermesi için en etkili aktör olarak sistemin merkezinde konumlanmış durumdadır (Akıncı, 2018: 2141).

Toplumsal bir sorun, teknik anlamda bir politika olarak gündeme gelene kadar bürokratların elinde olgunlaşmaktadır. Yine kamu politikası yazınında “sokak düzeyi bürokratları (Street Level Bureaucrats)” olarak adlandırılan, bürokrasinin alt düzey memurları olarak addedilen bürokrat kesimi de yer almaktadır (Kulaç, 2016: 15).

2.2. Sivil Aktörler

Kamu politikası oluşum sürecinde aktif rol oynayan aktörlerden birisi de siyasi partilerdir. Siyasi partiler, demokratik toplumların belirgin özelliklerinden olan, aynı düşünceden olan insanların bir araya gelip fikirlerini başkalarına karşı örgütlü olarak savunabilecekleri bir platformdur (Korkmaz, 2014: 6). Siyasi partiler, hükümet ile halk arasında bir köprü vazifesi görmektedir. Siyasi partiler, siyasi karar alma sürecinin basitleştirilmesi ve istikrarın sağlanması açısından da önemlidir. Siyasi partilerin yokluğunda ülke bir kişinin kontrolü altındadır. Bu durum, kamu politikası kararlarında hatalara yol açmaktadır. Ülke liderliğinde aktif rol oynayan iktidar partisi, hem ülke liderliğinde hem de devlet politikasının oluşumunda iyi bir analiz yaparak doğru politikaların uygulanmasını sağlamalıdır. İstenilen sonuca ulaşılmadığı anlaşılırsa, en iyi sistemi ve politikayı sunacak olan parti diğer seçimde iktidara gelme ihtimaline sahiptir (Sevük ve Akın, 2019: 174).

Kamu politikasının en önemli aktörlerinden biri hiç şüphesiz siyasi partilerce seçmen olarak adlandırılan vatandaşlardır. Vatandaşların kamu politikalarını etkilemek için kullanabilecekleri en önemli araç demokrasidir. Bir demokraside, politika oluşturma sürecinde etkili olamayan vatandaşlar, seçimlerde oy kullanarak hükümeti ve diğer partileri parlamentoya gireceklerini belirler. Totaliter rejimlerde, insanların bu süreç üzerinde herhangi bir etkisi bulunmamaktadır. Doğrudan demokrasinin pratikteki zorlukları nedeniyle, modern temsili demokrasi günümüz toplumlarında uygulama alanı bulmaktadır. Temsili demokrasilerde seçimlerin her dört veya beş yılda bir yapılması, vatandaşların bu kamu politikası oluşturma sürecine katılımını zorlaştırmaktadır. Hükümeti değiştirmeden veya herhangi bir konuda hükümete gözdağı vermeden önce, seçmenler her defasında başka bir seçimi beklemek zorunda kalmaktadırlar. Vatandaşlar, kamu politikasının diğer katılımcılarını oluşturur. Farklı alanlarda farklı amaçlar için oluşturulan STK'lar da aynı amaçla birleşmiş vatandaşlardan oluşmaktadır (Samadova, 2017: 62).

Son dönemlerde yönetim, küreselleşme gibi kavramların yaygınlaşması, teknolojik gelişmelerin baş döndürücü bir hal alması gibi sebepler sivil toplum kuruluşlarının etkinliğini arttırmış, bu kuruluşları kamu politikası sürecindeki önemli aktörlerden birisi haline getirmiştir (Babaoğlu, 2013: 168).

Sivil toplumun kamu politikası üzerindeki etkisini artıran üç temel dinamikten bahsedebiliriz. Neoliberal politikaların ve tarihsel gelişiminin etkisini inkâr etmemekle birlikte, en önemli faktörün yönetim olduğu söylenebilir. Ayrıca, küreselleşme ve uluslararasılaşma sayesinde, bir ülkede sivil toplum lehine olan gelişmeler dünyayı da etkilemektedir. Son teknolojik gelişmeler bir yandan küreselleşmenin lehine rol oynamakta, diğer yandan yönetim için gerekli araçları sağlamakta ve hızlandırılmış bilgi akışı sayesinde yönetimin uygulanması için gerekli koşulları hazırlamaktadır. 1990'lardan bu yana siyasi ve ekonomik liberalizasyon, teknolojik değişim ve küreselleşme yönetimi tetiklemiştir. Bu süreç, devlet dışı aktörlerin yanı sıra devletler ve uluslararası kuruluşlarla birlikte devlet dışı organizasyonların da etkinliğini arttırmaktadır. Dolayısıyla STK'ları baskı grupları olarak da nitelendirebiliriz. (Babaoğlu, 2013: 176).

Günümüzde medyanın toplum ve devlet, dolayısıyla kamu politikası süreci üzerindeki mutlak etkileri son derece dikkat çekmektedir. Bu öneminden dolayı medyayı yasama yürütme ve yargı organlarından sonra dördüncü bir erk hatta internet beşinci bir erk olarak görülmektedir. Son birkaç yılda görsel, yazılı ve sosyal medyanın günlük yaşamımızı tam anlamıyla ele geçirdiğini söyleyebiliriz. Medyanın bir görevi de kamu politikası, geliştirme süreci ve bu politikanın sonuçları hakkında kamuoyunu bilgilendirmektir. Öte yandan insanların ihtiyaç ve ihtiyaçlarının ön plana çıkmasını da sağlamaktadır. Ancak medyanın haberlerin kamuoyuna sunumunda tarafsız olup olmadığı büyük önem taşımaktadır. Medya ön yargılıysa ve toplumu yanlış yönlendiriyorsa, bu ülkede insanların bilgi alma hakkı ile birlikte toplumun karşı karşıya olduğu gerçek sorunların gündemine girmesi engellenebilir (Samadova, 2017: 62).

İkinci Dünya Savaşı'nda kökenlerini bulabileceğimiz düşünce kuruluşları, o dönemde askeri stratejistlerin güvenlik politikalarına ilişkin görüşleri ile sınırlıydı. 1950'lerde düşünce kuruluşları, Soğuk Savaş sırasında güvenlik sorunlarıyla uğraşsa da olaylara daha geniş bir bakış açısı kazandırmak için farklı disiplinlerden faydalanmak zorunda kaldılar. Bu anlamda düşünce merkezlerinin asıl yaygınlaşması ve hızlanması ise 1970'li yıllara dayanmaktadır (Karakurt, 2007: 4).

Kamu politikası sürecinde etkin bir yere sahip olan düşünce kuruluşlarının sadece gelişmiş ülkelerde faaliyet göstermesi, resmi olmayan aktörlerin politikalara katılımı konusunda bazı önemli sorunlar yaratmaktadır. Son yıllarda gelişmekte olan ülkelerde düşünce kuruluşlarının küreselleşmenin de etkisiyle başarılı sonuçlar elde ettiği ve kamu politikası sürecine önemli katkılar sağladığı görülmektedir. Hükümetlerin kamu politikası oluşturma sürecinde karşılaştıkları sorunlara çözüm sağlamak için her alanda bir uzmana sahip olmaları mümkün olmadığından, düşünce kuruluşları etkili ve uygun bedelli bir çözüm olarak kabul edilmektedir. Bu bağlamda düşünce kuruluşları, siyasi gücü kullanan karar vericiler ile ihtiyaç duydukları bilgiler arasında bir köprü görevi görür (Kulaç ve Sobotkova, 2020; Özgür ve Kulaç, 2015)

2.3. Uluslararası Aktörler

Kamu politikalarının belirlenmesi sürecinde yalnızca ulusal aktörler rol oynamamaktadır. Ulusal aktörlerin yanında, bilhassa gelişmiş ülkelerde, uluslararası kurum ve kuruluşlar da ciddi etkilere sahiptir. Küreselleşmenin etkisinin son yıllarda iyiden iyiye belirgin hale gelmesiyle ve ulus-devlet yapısının zayıflamasıyla beraber ulusaltı ve ulus üstü düzeylerdeki yapılar da kamu politikasında etkili hale gelmişlerdir (Kulaç, 2016: 25). Bu yapılar, küresel ölçekte kamu güvenliğinden çevre sorunlarına kadar birçok noktada hükümetleri bağlayıcı

kararlar alabilmektedirler. IMF, Dünya Bankası, Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği gibi kuruluşları örnek olarak gösterebiliriz. Bu kuruluşlar özellikle gelişmekte olan ülkelere daha fazla etki etmektedirler (Çevik ve Demirci, 2012: 196).

3. KAMU POLİTİKASI ÇÖZÜMLEMESİ VE SÜREÇ (AŞAMALAR) MODELİ

Her ne kadar geleneksel olarak karar verme, birçok alternatif arasından bir seçeneğin seçilmesi olarak tanımlanabilse de düzeyi ne olursa olsun kamu yönetimi sürecinin başlangıcında yer alan bir zorunluluktur. Aslında kamu politikasında karar verme modelleri, çeşitli aşamalardan oluşan kamu politikası süreci üzerinde kayda değer bir etkiye sahiptir. Böylelikle seçilen karar verme süreci veya yaklaşımı ile alternatifler değerlendirilir ve bu şekilde ulaşılmak istenen hedefler belirlenir. Karar alma süreci, politikaları uygulayan kamu yöneticileri için de önem arz etmektedir. Özellikle kamu yöneticilerinin etik ilke ve değerlere uymak için karar verirken dikkatli olmaları ve buna göre hareket etmeleri gerekmektedir. Bu çerçevede felsefe, kamu yönetimi ve yönetim bilimleri literatüründe çeşitli teori ve modellerin olduğu görülmektedir (Öztepe ve Kulaç, 2019: 63).

Süreç Modelinde ise karşımıza çıkan temel argüman, kamu politikasının süregelen bir takım politik sürecin sonucunda meydana çıkan bir ürün kapsamında incelenmesidir. Bu kapsamda incelendiğinde süreç modeli denilen olgu kamu politikasını değil, kamu politikasını meydana getiren süreci dikkate almaktadır (Tamzok, 2007: 44). Bu yaklaşımda kamu politikası anlaşılır bir şekilde sunulması amacıyla güderek kamu politikası sürecini çeşitli aşamalara bölmektedir. Bu durum ilk olarak Lasswell tarafından politika sürecinin çeşitli parçalara bölünerek analiz edilmesi fikri ortaya atılmıştır (Jann ve Wegrich, 2007: 43).

Süreç analizi, bir kamu politikasının gündeme gelişinden uygulanma aşamasına kadar olan aşamasını sistemli ve detaylı bir şekilde analiz ederek ilgili kamu politikasını incelemektedir. Hangi politikanın seçileceğinde, politikalar arası fayda/maliyet analizi yapılmasında, seçilen politikanın hangi grupları nasıl etkileyeceğine ve bu değerlendirmeler sonucunda elde edilen neticeler incelenir ve değerlendirilir (Gül, 2015: 25-26). Süreç analizindeki aşamaları genel olarak 5 başlık altında inceleyebiliriz:

Problemin Tespit Edilerek Gündem Oluşturulması: Talepler ortaya konulur ve halkın gündemine sokularak hükümet ilgili politika için harekete geçirilmeye çalışılır.

Probleme Dair Politikanın Şekillendirilmesi: Halkın ilgili konuyu tartışması için gündem oluşturulur.

Politikanın Kanunlaştırılması: Amacın belirlenmesi ve buna uygun bir siyasi desteğin sağlanması ve son olarak bu politikanın kanunlaşması.

Politikanın Uygulanması: Kabaca belirlenen ve kamu politikası haline getirilen hedeflerin uygulanmasından ibarettir.

Politikanın Değerlendirilmesi: Politikanın hedeflenen gruplar üzerindeki beklenen ve beklenmeyen etkilerinin araştırıldığı aşamadır. Çıktıların başlangıçtaki hedefle ne kadar uyumlu olduğu incelenir (Çevik ve Demirci, 2008: 209).

4. SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKIFLARI

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma kapsamında " Fakr ü zaruret içinde ve muhtaç vatandaşlara yardım etmek, gelir ve sosyal adalet dengesini sağlamak, bu konuda önlemler almak ayrıca sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı teşvik etmek " amacıyla Sosyal

Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları, 1986'da yürürlüğe giren Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik yasası ile kurulmuştur. Sosyal sigorta kapsamında olmayan ve acil ihtiyacı olan kişilere aynı ve nakdi yardım sağlamak amacıyla SYDV bünyesinde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Teşvik Fonu (SYDTF) hayata geçirilmiştir. Vatandaşlara eğitim ve öğretim imkânı sağlamak ve onları topluma faydalı verimli bireyler haline getirme amacı bu kanunla hedeflenmiştir (Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu, 1986: md.1,2).

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları, 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Kanunu ile, Türkiye'de ilgili kanunun hedeflerine uygun faaliyet ve çalışmaları yapmak için Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre özel hukuk temelli olarak tüm il ve ilçelerde yer kurulmuştur. Günümüzde 1.003 Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı ülke çapında hizmet vermektedir. Gelirler açısından Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarına bakıldığında; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Teşvik Fonu'ndan yaratılan tutar, işletme / katılım gelirleri ve diğer gelirlerden (AÇSHB, 2020) oluşmaktadır.

Türkiye'deki SYD Vakıflarının personel sistemini ise iki başlıkta incelemek mümkündür. Sosyal yardım ve inceleme görevlisi için; Lisans düzeyinde bir fakülteden mezun olmanın, iletişim becerilerinin yüksek olmasının ve merkezi devlet sınavlarından yeterli puan almanın yanında bunlara ek olarak bazı özel şartlar da aranabilir. İlk olarak iktisadi ve idari bilimler, siyaset bilimi, sosyoloji ve psikoloji gibi programlardan mezun olma şartı aranabilir. Vakıf çalışanları mütevelli heyetinin kararına bağlı olarak işe alınır. Büro görevlileri ise yine mütevelli heyeti tarafından seçilir ve atanır. Vakıf personeli kadrolu değil sözleşmeli personel statüsünde çalışmaktadır (Kutlu, 2015: 197,198).

5237 sayılı kanunda Vakıfların özel hukuk tüzel kişiliğine sahip olduğu belirtilip kurumsal yapısı da oluşturulmuştur. (Vakıflar Kanunu, 2008: m.4). Aynı kanunun 7. Maddesinde SYDV'lerde hem yürütme hem de temsil organı olan Mütevelli Heyetin, Vakfın karar almada tek yetkili organı olduğu ifade edilmiş olup yine aynı kanun maddesinde bu heyette kimlerin bulunacağı ve seçilme usulleri detaylı olarak belirlenmiş durumdadır (AÇSHB, 2020).

Vakfın aynı zamanda doğal başkanı da olan mülki idare amiri başkanlığında; il düzeyinde vali, belediye başkanı, sağlık müdürü, defterdar, milli eğitim müdürü, tarım ve orman müdürü, müftü; ilçe düzeyinde ise kaymakam, belediye başkanı, sağlık müdürü, tarım ve orman müdürü, müftü, mal müdürü ve milli eğitim müdürü mütevelli heyette yer alan doğal üyelerdir. Ayrıca her faaliyet dönemi için, valinin çağrısı üzerine yapılacak toplantıya, her faaliyet dönemi için, ildeki köy ve mahalle muhtarları, katılımcıların salt çoğunluğu ile aralarından seçilen bir muhtar üye ile il mütevelli heyetine katılır. Ayrıca, belirtilen amaçlar doğrultusunda faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinin seçeceği iki, hayırsever vatandaşlar arasından il genel meclisince seçilecek iki kişi bulunmaktadır. İlçelerde ise kaymakamının çağrısı üzerine, ilçedeki köy ve mahalle muhtarlarının yapacağı seçimle, katılımcıların salt çoğunluğu ve aralarından seçilen bir üye seçilecektir. İlçede kurulan ve bu kanunda belirtilen amaçlarla faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının yöneticileri tarafından seçilecek bir temsilci ile hayırsever vatandaşlar arasından il meclisince seçilecek iki kişi de mütevelli heyetinde görev alır. İl veya ilçede bu Kanunda belirtilen amaçlarla faaliyet gösteren sivil toplum örgütü yoksa, il genel meclisi tarafından hayırsever vatandaşlar arasından seçilen üçüncü bir kişi mütevelli heyetinde görev yapar (Sosyal Yardım ve Dayanışma Teşvik Kanunu, 1986: madde 7).

Türkiye’de SYDV tarafından yapılan yardımları şu beş başlık altında sınıflandırabiliriz: **aile yardımları** (gıda yardımı, barınma yardımı, yakacak yardımı, eşi vefat etmiş kadınlara yönelik yardım, muhtaç asker ailelerine yapılan yardım, öksüz ve yetim yardımı, muhtaç asker çocuğu yardımı, doğum yardımı, elektrik tüketim desteği), **sağlık yardımları** (şartlı sağlık yardımı, engelli ihtiyaç yardımı, genel sağlık sigortası yardımı, genel sağlık sigortası katılım payı yardımı, kronik hastalara yönelik yardım, çoklu doğum yardımı, kronik hastalığı nedeniyle cihaz kullanan hastalara yardım) **yaşlı ve engelli yardımları** (yaşlılık aylığı, engelli aylığı, engelli yakını aylığı), **eğitim yardımları** (eğitim materyali yardımı, şartlı eğitim yardımı, iaae yardımı, ücretsiz ders materyali, öğrenci barınma ve taşıma yardımı, engelli öğrencilerin ücretsiz taşınması yardımı, yurt yapımı yardımı) ve **özel amaçlı yardımlar** (aşevleri, afet ve acil durum yardımları, terör zararı yardımları, yabancılara yönelik sosyal uyum yardımı programı, yabancılara yönelik şartlı eğitim yardımı programı).

5. DENİZLİ /ÇAL ÖRNEĞİ ÖZELİNDE TÜRKİYE’NİN SDYV POLİTİKASININ ÇÖZÜMLENMESİ

5.1. Çalışmanın Yöntemi ve Sınırlılıkları

Bu çalışma kapsamında Çal SYDV politikasının süreç modeli ile analizi yapılması hedeflendiğinden analizin daha sağlıklı olması adına bir saha çalışması yapılması gerekliliği doğmuştur. Bu bağlamda ilgili saha çalışması 12-15 Şubat 2022 tarihleri arasında Çal SYDV Başkanı olan Kaymakam, Vakıf Müdürü ve sokak düzeyi bürokratlar (Lipsky, 1980: 4-12) olarak da adlandırabileceğimiz dört sosyal inceleme görevlisi ile, yani toplamda altı görevli ile yapılan mülakat görüşmeleri şeklinde gerçekleştirilmiştir. Böylelikle hem yönetici hem de uygulayıcılar ile mülakat yapılmıştır. Bu görüşmelerde ilgili görevlilere toplamda 11 soru yöneltilmiş olup sorular sorular bu konuyla ilgili uzman görüşleri alınarak şekillendirilmiştir. Ayrıca sorulara verilen yanıtlar içerik analizi tekniğiyle değerlendirilerek süreç modelinin aşamalarını somutlaştırmak adına analizin ilgili bölümlerine eklenmiştir.

Çalışmanın sınırlılıklarından olarak ifade edebileceğimiz noktalardan birisi ise Çal SYDV çalışanlarının görece az sayıda olmalarıdır. Vakıftaki görevlilerin sayısı vakfın iş yoğunluğuyla doğru orantılı olduğu için Çal SYDV’de dört sosyal inceleme görevlisi, bir vakıf müdürü ve aynı zamanda vakıf başkanı sıfatıyla kaymakam görev yapmaktadır. Her ne kadar az sayıda görevli olması bir dezavantaj olsa da bu çalışanlarla önemli oranda görüşmeler yapılmıştır.

5.2. Gündeme Geliş

Gündem terimi, “yönetimin dikkatini çekmeyi hak eden meşru kaygılar kapsamına giren genel bir siyasi tartışmalar dizisi” olarak tanımlanmaktadır. Gündeme geliş, kamu politikası oluşturmada süreç modelinin ilk safhasıdır. Belirli bir kamu politikası aktörü bakımından belirli bir kamu politikası konusunun ne kadar öncelikli ya da önemli olduğunun incelenmesi gündem belirleme şeklinde isimlendirilmektedir (Yüksel, 2001:34). Kamu politikası, hükümetlerin bir sorunu çözmek için aldığı bir dizi eylem ve kararlar silsilesi olarak ifade edilebilir. Gündem belirleme aşamasının amacı, devletin sorununun ne olduğunu ve neden müdahale etmesi gerektiğini belirlemektir (Akdoğan, 2013: 211).

Türkiye Cumhuriyeti, Osmanlı İmparatorluğu’nun sosyal ve ekonomik mirası üzerine inşa edilmiştir. Bu nedenle erken cumhuriyet sosyal yardımlaşma kurumlarının Osmanlı dönemi ile sıkı bağları vardır (Dilik, 1988:63). Vakıf ve Ahilik, Osmanlı Devleti’nde en etkili sosyal yardım türlerinden biri olup zekât ise dini yükümlülüklerle ilgiliydi. Türkiye’de sosyal

yardımanın modern biçimini kavrayabilmek için bu olgunun tarihsel gelişimini ve tarihsel köklerini kavramak gerekir. Bu anlamda Osmanlı sosyal yardım yapısının kısaca tanıtılması, Türkiye'deki modern sosyal yardım yapısının yorumlanmasını kolaylaştıracaktır (Fidan, 2006: 52).

Sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarının ülkemizde gündeme gelişi, dünyada yaşanan gelişmelerle yakından ilişkilidir. 2. Dünya Savaşı'ndan sonra 1970'li yıllara kadar küresel ekonomi Batı ve Batı modeline dayalı ülkelerde yaygınlaşan, Keynesyen ekonomi politikalarının eşlik ettiği yeni liberal yaklaşımla uygulanmıştır. Kapitalist dönemin bu altın çağında Batı ekonomilerinde hızlı büyüme ve kalkınma patlaması görülmüştür (Kazgan, 2002:16).

Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma vakıflarının kurulması sürecinde Özal'ın bürokratik anlayışı oldukça önemli olmuştur (Yatkın, 2019:133). Özal'ın geleneksel bürokrasi ve mali yönetimi haricinde kamu hizmetlerini yönetme hususundaki yaklaşımı sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarının kurulması üzerinde belirleyici bir unsur olmuştur. Özal'ın inisiyatif alıp kendi başına harekete geçme anlayışı, geleneksel bürokratik yapılara güvenmeme, bürokrasiyi aşma, hızlı ve pragmatik olma tarzı, ekonomik politikalardan THY yönetimini belirlemesine kadar her alanda etkili olmuştur (Donat, 1987: 187).

Devletin merkezi hükümet aracılığıyla uyguladığı politikalar için birtakım enstrümanlarının bulunması zaruridir. Taşrada ihtiyaç sahibi vatandaşların taleplerine yanıt verecek en önemli yapı ise 3294 sayılı kanun ile 1986 yılında kurulan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarıdır. Her il ve ilçede kurulan bu yapı sayesinde merkezi hükümet taşrada valilikler ve kaymakamlıklar aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşların taleplerine araya başka bir mekanizma girmeden yanıt verme imkanına sahip olmuştur.

Denizli ili Çal ilçesi SYDV da aynı kanunla kurulmuş olup kendisine 3294 sayılı kanunla verilen görevleri ifa etmektedir. Bu sayede devletin Çal ilçesindeki muhtaç vatandaşlar için yapacağı yardımlar daha hızlı bir şekilde yerine getirilmektedir. Her ilçenin yapısı kendine has birtakım özellikler taşıdığı için Çal özelinde bu sorunların gündeme nasıl geldiğini daha derinlikli bir şekilde belirleyebilmek için Vakıf personelleri/sosyal inceleme görevlileri ve Vakıf Müdürü ile uzman görüşleri ışığında hazırlanan sorular vasıtasıyla mülakatlar yapılmıştır.

Vakıf personelleri ve Vakıf müdürü ile yapılan mülakatlarda gündeme geliş aşaması ile ilgili olarak aşağıdaki sorular sorulmuş ve vakıf personeli tarafından verilen cevaplar aşağıda belirtilmiştir.

Soru-1: "Halktan gelen talepler mi yoksa bizzat vakfın tespit ettiği sorunlar mı gündeme geliyor?"

Personel-1: "İş yoğunluğu nedeniyle genellikle halktan gelen talepler gündeme geliyor ancak düşük oranda olsa da vakıf tarafından tespit edilen sorunlarda gündeme gelip vakfın imkanları doğrultusunda çözüme kavuşturulmaya çalışılıyor."

Personel-2: "Hem halktan gelen talepler hem de vakıf çalışanları olarak tespit ettiğimiz sorunlar gündeme gelmektedir. Vatandaşların taleplerini oluşturmaları için çok sayıda başvuru kanalı bulunmaktadır. Kısmen de olsa muhtarlar da bu talepleri bildirmektedir. Bunun yanı sıra vakıf çalışanları olarak yaptığımız sosyal incelemeler ve hane ziyaretleri neticesinde gördüğümüz sorunlarda gündeme gelmektedir."

Vakıf personelleri ve vakıf müdürü tarafından verilen cevaplardan anlaşıldığı üzere Çal SYD Vakfının gündemi birden fazla kanal vasıtasıyla oluşmaktadır. Bunlar içerisinde ihtiyaç sahiplerinin başvurusu önde gelmektedir. İhtiyaç sahibi vatandaşlar Vakfa bizzat giderek dilekçe ile ya da çeşitli e-devlet uygulamaları üzerinden (CİMER, e-devlet vb.) Vakfa ulaşarak taleplerini dile getirmektedirler. Taleplerini ileten vatandaşlara yönelik olarak ilk mütevelli heyet toplantısında eldeki tüm verilerle bir değerlendirme yapılmakta, eğer veri yetersiz ise erteleme kararı alınarak bir sonraki toplantıda başvuru hakkında daha fazla bilgi toplanmaya çalışarak yeniden bir değerlendirme yapılmaktadır.

Soru-2: “Muhtar ya da benzeri resmi ya da sivil aktörler sorunların gündeme getirilmesinde rol oynuyor mu?”

Personel-1: “Evet sorunların gündeme gelmesinde zaman zaman muhtar ya da benzeri sivil aktörler rol oynuyor, bu gibi durumlarda muhtar veya diğer aktörler tarafından tespit edilen sorunlar ya da vatandaşlar tarafından onlara iletilen talepler bu aktörler vasıtasıyla vakfa iletiliyor vakıf personeli tarafından gerekli saha araştırması ve hane ziyareti yapıldıktan sonra sorun çözüme kavuşturuluyor.”

Personel-2: “Merkezi yardımlar çerçevesinde mahalle çalışmaları yapılırken sistemselsel olarak yapılan incelemelerde yetersiz bilgi durumunda yapılacak olan hane ziyaretlerinde ve çevresel bilgi toplama çalışmalarında muhtarların olumlu olarak katkıları bulunmaktadır.”

Görüldüğü üzere muhtarların ya da benzeri resmi ya da sivil aktörlerin gündem oluşturmadaki katkıları genel olarak olumlu görülmektedir. En küçük yerel idari birim olan mahalle/köylerin seçilmiş temsilcileri olan muhtarlar hiç şüphesiz muhtarı olduğu mahallenin ihtiyaç sahibi olan vatandaşlarını, bu vatandaşlardan vakfa başvuranların gerçekten ihtiyaç sahibi olup olmadığı hususunda vakıf personelinin ilk olarak danıştığı kişilerdir. Başvurusunda yalan beyanda bulunan, üzerinde bulunan malları resmi olarak başkalarına devretmek suretiyle vakıftan yardım almaya çalışan vatandaşların gerçek durumları başta muhtarlar olmak üzere diğer sivil toplum kuruluşlarından edinilen bilgiler ışığında değerlendirilmektedir.

Soru-3: “SYDV politikaları kapsamında Çal özelinde gündeme aldığınız konular nasıl belirleniyor?”

Vakıf Müdürü: “Gündem konuları genelde vatandaş talepleri doğrultusunda belirlenmekte. Ancak mevsimsel ihtiyaçlar ve karşılaşılan yaşam zorluklarının getirdiği ihtiyaçlara göre şekillenmektedir. Örneğin pandemi sürecinde gündem nakdi yardım talebi olurken kış aylarında kömür yardımı, okulların açılmasını müteakip eğitim yardımı talepleri gündem konusunu oluşturmaktadır.”

Vakıf Başkanı/Kaymakam: “Mütevelli heyet gündemine girecek konular ihtiyaç sahibi vatandaşlardan gelen talepler ve yapılan hane incelemeleri sonucu tespit edilen ihtiyaçları karşılamak üzere vakıf çalışanlarının teklifi ile gündeme alınmaktadır. İdari konular ise ilgili Kaymakam ile vakıf müdürü istişaresi sonucu gündeme alınmaktadır.”

Vakfın gündemi genel olarak vatandaşların mevsimsel/dönemlik ihtiyaçları ve talepleri doğrultusunda şekillenmektedir. Örneğin kış şartlarının ağır geçtiği yerlerde kömür yardımları Vakfın gündemini oluşturan esas konular arasında yer almaktayken barınma sıkıntısı çeken vatandaşların ağırlıklı olduğu yerlerdeki Vakıfların gündeminin ilk sıralarında barınma yardımı gelmektedir. Yine bu doğrultuda doğal afete maruz kalan yörelerdeki Vakıfların gündemi ilgili doğal afetin etkilerinin giderilmesi doğrultusunda oluşmaktadır.

Genel olarak Çal SYD Vakfının gündeminin vatandaşların başvuruları, muhtar ve sivil toplum kuruluşlarının vakfa taleplerini iletmeleri, vakıf personelinin rutin hane ziyaretleri ve Vakıf Başkanının önemli gördüğü ve gündeme alınmasını arzu ettiği hususlar çerçevesinde oluşturulduğunu ifade edebiliriz.

5.3. Politikanın Şekillendirilmesi

Toplumun sorunlarının tanımlanması ve alternatif çözüm önerilerinin getirilmesi politika yapım sürecinin en önemli aşamalarından biridir. Politika gündemi, hangi biçimde olursa olsun, kamu yetkilileri tarafından ele alınan tüm sorunlardan oluşur ve bu nedenle, bir veya daha fazla kararın konusunu oluşturması muhtemeldir. Bu bağlamda, gündem, bir dizi öncelikli konu, kamu politikası konuları ve politika aktörleri tarafından ele alınan kamu sorunlarından oluşmaktadır. Başlangıç olarak, politika oluşturma kavramı, belirli bir organizasyonun karşılaştığı sorunları çözmek için genellikle alternatifler veya seçenekler olarak adlandırılan eylem planlarını belirleme sürecini ifade eder (Kulaç, 2018: 117).

Merkezi otoritenin kuvvetli olduğu Türkiye gibi ülkelerde yerel birimlerin kamu politikalarının şekillendirilmesinde görece az söz sahibi olduklarını görmekteyiz. Belli başlı önemli kararlar merkezi hükümet tarafından alınmakta ve icrası için taşra birimlerine gönderilmektedir. Ancak son yıllarda çeşitli STK'lerin ve düşünce kuruluşlarının da çözüm ortağı olarak kamu politikasının şekillendirilmesi aşamasına dahil oldukları görülmektedir. Bununla birlikte kararı icra edecek olan birimlerden ilgili karar hakkında düşüncelerinin bildirilmesinin istenmesi de son yıllarda yaygınlaşmaya başlamıştır. Bu doğrultuda Çal SYDV görevlilerinin de Çal SYDV politikasının şekillendirilmesindeki görüşlerini ifade edebilmeleri adına kendileri ile mülakatlar yapılmıştır.

Soru: "Aldığınız kararların detaylarını belirlerken ya da Çal özelinde SYDV politikalarını şekillendirirken nasıl bir yol izliyorsunuz? Mesela düşünce kuruluşları, vatandaşlar, STK'ler, uluslararası kuruluşlar gibi aktörler bu süreçte yer alıyor mu? Yol haritanızı nasıl belirliyorsunuz?"

Vakıf Müdürü: "Bilindiği üzere vakıflarımız vatandaşlarımızın hayatlarını kolaylaştırmaya yönelik birçok kalemde aynı, nakdi yardımlar ve destekler sağlamaktadır. Örneğin eşini kaybetmiş ve çocukları olan bir vatandaşımıza vakfımız tarafından "Eşi Vefat Etmiş Bayanlara Yönelik Yardım Programı" yardımı, çocuklarına "Öksüz Yetim Yardımı" ve nakdi yardım verilirken ailemiz için Kızılay Derneğinden giysi ve gıda yardımı kolisi, Aile ve Sosyal Hizmet Bakanlığı bünyesindeki Sosyal Hizmet Merkezi Müdürlüğünden sosyo-ekonomik destek aylığı bağlatılabilmektedir. Ailenin tüm bu sorunları çözümlenirken kurumlar arası telefon diyalogu, diyalog ile aşılamayan durumlarda resmi yazışma yoluyla çözüme kavuşturulmaktadır. Kurumumuz politikaları bu şekilde hayata geçirilmektedir."

Vakıf Başkanı/Kaymakam: "Alınan kararlar 3294 sayılı kanun çerçevesinde şekillendirilmektedir. Mütevelli heyeti içerisinde yer alan STK ve Hayırsever üyeler ile tüm aktör temsilcileri sürece dolaylı olarak dahil edilmiş olmaktadır."

Verilen cevaplar ışığında Çal SYDV politikasının çeşitli paydaşlar aracılığıyla şekillendirildiği görülmektedir. Bu aktörlerin en önemlisi bünyesinde bulunan çeşitli sivil toplum kuruluşları ve hayırsever vatandaşlar vasıtasıyla ilgili ilçenin yapısını en iyi tanıyan, resmi ve sivil aktörleri bir araya getiren vakıf mütevelli heyetidir. Başlıca aktör vakıf mütevelli heyeti

olmakla beraber sosyal hizmet merkezleri, Kızılay gibi kamu yararına çalışan köklü sivil toplum kuruluşları da Çal SYDV politikasını şekillendiren unsurlar arasında yer almaktadır.

5.4. Politikanın Kanunlaştırılması

Kamu politikasının kanunlaştırılması, süreçlerin daha verimli ve şeffaf hale getirilmesine ve nihayetinde daha adil ve demokratik olmasına izin verdiği için hükümetler ve vatandaşlar için birçok fayda sunmaktadır. Kanunlaştırmak, yasaları veya kuralları sistematik bir kod halinde düzenlemek anlamına gelir. Kanunlaştırma süreci, yargı kararları veya yasal düzenlemeler tertip etmeyi ve bunları kodlanmış yasalara dönüştürmeyi içerebilir (Kulaç ve Çalhan, 2013: 212-213). Politika süreçlerinde gündeme taşınan sorun ve konuların formüle edilmesinin ardından kanunlaştırma sürecine geçilmektedir. Formüle edilen politika taslağı kanunlaştırma sürecinde resmiyet kazanmakta ve kanunlaşmaktadır. Kanunlaştırma sürecinde bürokratik kuruluşlar, yargı organları ve meclis üyeleri ve ilgili gruplar rol alan aktörler arasındadır (Kaptı, 2011: 82).

Vakıf personelleri, Vakıf müdürü ve Vakıf Başkanı/Kaymakam ile yapılan mülakatlarda kanunlaştırma aşaması ile ilgili olarak aşağıdaki sorular sorulmuş ve verilen cevaplar aşağıda belirtilmiştir.

Soru: "Vakıf yardım mevzuatında ne gibi eksiklikler söz konusu? Ya da eksiklik var mı?"

Personel-1: "Vakfın kendi bütçesinden karşılanan yardımlarda mağduriyete sebep olabilecek bir mevzuat eksikliği bulunmuyor ancak düzenli merkezi yardım başvuruları değerlendirilirken bazı yardımlarda hane gelirleri belirleyici olurken bazı yardımlarda bireysel gelirler baz alınıyor bu durum uygulama birliğini bozuyor ve mağduriyetlere sebep oluyor."

Personel-2: "65 Yaş maaşı başvurularında şahsın hanesinde oğlu ve kızının mal varlığı hesaplamalara katılmadığı için, başvuru yapan şahıslar üzerlerine olan il dışı gayrimenkul tapularını, araç veya hayvan kayıtlarını aileden hesaba katılmayan kişiler üzerinde gözüktüğü için adaletsiz durumlar yaşanabilmektedir"

Personel-3: "Vakıf yardım mevzuatında bana göre eksiklik bulunmaktadır. Özellikle vakıfların mütevelli heyetinden kurtarılıp kamu kurumu gibi görülmesi gerekmektedir. Mütevelli heyetinin etkisinden kurtarılan vakıflar tıpkı sosyal hizmetlerde olduğu gibi kararlarında daha adil ve daha etkin kararlar alır. Vakıflar kaymakamlara bağlı bir müdürlük olarak çalışırsa daha etkin ve adil kararların verileceğini düşünmekteyim. Ayrıca genel müdürlüğümüzün daha önce çeşitli seminerlerde dile getirdiği ama bir türlü uygulamaya koyamadığı puanlama sistemine geçilmesinin daha iyi olacağını düşünmekteyim. Bu uygulamayla her hanenin gelirine göre ailenin yardım puanı olacak bu puana göre hangi yardımlardan ne miktarda yararlanacağı belli olup bir kriter belirlenmiş olacaktır."

Personel-4: "İlgili mevzuatta sorun teşkil edecek eksiklikler bulunmaktadır."

Sorunlardan ilki mevzuat kapsamında vakıfların kamu kurumu olarak görülmemesidir. Sosyal Güvenlik Kurumu ve Yüksek yargı kararları uyarınca vakıflar, kamu kurumu olarak nitelendirilirken Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü özel tüzel kişilik olarak nitelendirmektedir. Sonuç olarak vakıfların yaptıkları iş ve işlemler kamu işidir.

Çok uzun yıllardır çalışan vakıf çalışanları kadrosuzdur. Tayin hakları olmadığı için eşlerinin tayinleri durumunda aileler giderilmesi imkânsız mağduriyetler yaşamaktadır. Yüksek yargı kararları uyarınca kamu kurumu niteliğinde olan bu vakıflar sosyal devlet ilkesi uyarınca görev yapmaktadırlar. Bu nedenle, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının on binlerce vakıf çalışanının sorunlarının çözümü noktasında ivedi bir çalışma yapması gerekmektedir."

Verilen cevaplardan kanunlaştırma aşamasına ilişkin öneriler ve eleştiriler birkaç noktada toplanabilir. Bunlar vakıf aracılığıyla yardım edilecek kişilerin tespitinde yaşanan aksaklıklar, vakfın özel hukuk kişisi mi yoksa kamu tüzel kişiliği mi olduğu yönündeki hukuki tereddüt ve vakıf çalışanlarının özlük hakları şeklinde kategorize edilebilir.

Mülakatlar neticesinde Çal SYDV personelinin kanunlaştırma aşamasına dair diğer bir endişesinin ise vakfın hukuki niteliği noktasında olduğu görülmüştür. Çal SYDV çalışanları vakfın 3294 sayılı kanunla kurulmasına karşın mahkemelerce özel hukuk tüzel kişisi olduğuna dair alınan kararların birbiri ile çelişkili olduğunu düşünmektedirler. Bu çelişkinin ise hem yardım noktasında hem de özlük hakkı noktasında belirsizlik oluştuğunu ifade etmişlerdir.

5.5. Uygulama Aşaması

Politika uygulaması, kamuya açık bir sorunu ele almak için eyleme geçilmesidir. Bu aşamada, bir politika önerisinin tasarımı yürürlüğe konulur ve politika, gerektiğinde diğer kuruluşlarla birlikte ilgili devlet daireleri ve kurumları tarafından uygulanır. Politika uygulaması, hükümetin başarısı için kritik öneme sahiptir. İdeal bir siyasi ortamda bile, uygulama süreci politika yapımcıların niyetlerini yeterince yansıtmıyorsa hiçbir politika başarılı olamaz. Politika uygulamasına yönelik yaklaşımların tartışılmasının başlangıç noktası, 'uygulama' terimiyle ne demek istediğimizi düşünmek olmalıdır. Politika onaylandıktan veya kabul edildikten sonra politika oluşturma sona ermez. Bu sürekli bir süreçtir. Açıktır ki, politikanın uygulanması, politika yönetiminin mantıksal bir sıralamasından yalnızca bir tanesidir. Politika hedeflerine ulaşılmasında en önemli aşamadır (Kulaç ve Özgür, 2017:149-150).

Vakıf personelleri, Vakıf müdürü ve Vakıf Başkanı/Kaymakam ile yapılan mülakatlarda uygulama aşaması ile ilgili olarak aşağıdaki sorular sorulmuş ve verilen cevaplar aşağıda belirtilmiştir.

Soru-1: "Çal özelinde SYDV politikaları uygulanırken kurumunuzdaki sokak düzeyi bürokratlarının (halkla direkt etkileşimdeki kamu personelleri) politika başarı ya da başarısızlığına etkileri nelerdir?"

Personel-1: "Sokak düzeyi bürokratlarının yaptığı işi sahiplenmesi ve halkla etkileşim halindeyken kendini onların yerine koyması ve onların sorunlarını kendi sorunu bilip çözüme kavuşturmaya çalışması yardım politikalarının başarıya ulaşmasında büyük bir etkiye sahiptir."

Personel-2: "Vatandaşlarla direkt etkileşimde olduğumuzdan vakfımızın yardımlarıyla alakalı tüm başvurularda doğru bir şekilde bilgi vererek ve de vatandaşları doğru bir şekilde yönlendirerek talepleri en kısa sürede sonuçlandırmaya çalışmaktayız. Yardımlarla alakalı bilgi kirliliği çok fazla olduğundan vatandaşın bu bilgileri bizlerden direkt öğrenmesi politikamızı olumlu etkilemektedir. Bunun yanı sıra hane ziyaretlerimiz sırasında oluşturduğumuz sosyal inceleme raporlarının da tarafsız ve adilane bir şekilde yapılması politikaya olumlu bir etki yapmaktadır."

Vakıf Başkanı/Kaymakam: "SYDV politikaları uygulanırken sahada çalışan personeller ihtiyaç sahibi aileleri kendi ortamlarında ziyaret etmesi empati kurma kabiliyetini geliştirerek daha doğru kararların alınabilmesine katkıda bulunmuştur. İhtiyaç sahiplerinin saha ekiplerini kendi ortamlarında görmeleri Devletin desteğini yanında hissetmeleri adına psikolojik olarak olumlu etki sağlamaktadır."

Görüldüğü üzere SYD Vakıflarında çalışan ve sokak düzeyi bürokrat olarak adlandırabileceğimiz sosyal inceleme çalışanlarının Çal SYDV politikasına etkisi vatandaşlara yardımlar hakkında doğru bilgi aktarma, onları yönlendirme şeklinde tezahür etmektedir. Vakfa başvuran ve ihtiyaç sahibi olan vatandaşlar için hangi yardım türünün uygun olduğu ve yardımdan faydalanma koşullarını vatandaşlara en doğru biçimde aktarmanın Vakıf politikasını olumlu yönde etkisi yapacağı aşikârdır. Vakıf çalışanları vatandaş ve Mütevelli Heyet arasında bir tür köprü vazifesi gördüğü için doğrudan karar alma ve uygulama noktasında etkisi olmasa da yaptıkları çalışmaların başarılı olması Heyetin ve dolayısıyla Vakfın uygulamadaki başarısını arttıracığı söylenebilir.

Soru-3: “Vakıf personelinin görevleri esnasında karşılaştıkları zorluklar nelerdir?”

Personel-1: *“Vakıfa yardım başvurusunda bulunan vatandaşların yardım başvurularının yasal mevzuat nedeniyle olumsuz sonuçlandığı durumlarda bu olumsuzluğu vakıf çalışanından bilip yersiz olarak vakıf çalışanına tepki göstermeleri, aynı yardımların dağıtım esnasında sahada olan vakıf çalışanlarının vatandaşların tehditlerine karşı savunmasız halde olması vakıf çalışanlarının karşılaştığı zorluklar olarak gösterilebilir.”*

Personel-2: *“Vakıf personeli olarak bizler toplumun hemen her kesimiyle ilgilenmekteyiz ve bu ilişki zamanla birçok sıkıntıya sebep olmaktadır, özellikle toplumun dezavantajlı gruplarıyla ilgilenirken istenmedik sorunlar da yaşamaktayız. Vatandaşın bir kesimi talep ettiği yardımı alamayınca ya da yetersiz bulunca hedef olarak çalışanları seçmekte ve psikolojik baskı hatta fiziksel şiddet dahi uygulamaktadır, ayrıca bizler halen dahi kamu personeli olarak görülmemekteyiz ve mütevelli heyetinin kararlarıyla işe alınıp işten ayrılıyoruz bu durumda çalışanların özlük hakları ve çalışma güvenceleri bakımından olumsuz bir durum ortaya koymaktadır. Heyetin sivil üyeleri özellikle bazı yerlerde bu durumu bir baskı aracı olarak kullanmaktadırlar.”*

Verilen cevaplar ışığında uygulama aşamasına yönelik olarak değerlendirme yaptığımızda sokak düzeyi bürokratlar olan Vakıf çalışanlarının vatandaşların doğrudan başvurusu, muhtarların başvurusu, e-devlet üzerinden başvuru ve hane ziyaretleri ile ihtiyaç sahibi vatandaşlar hakkında veri topladıkları görülmektedir. Vakıf çalışanlarının yardıma karar verme noktasındaki etkileri bu işlevlerden ibarettir. Nihai karar verme merci mütevelli heyettir.

5.6. Değerlendirme Aşaması

Değerlendirme, şeylerin liyakatini, değerini ve değerini belirleme sürecidir. Değerlendirme, herhangi bir disiplinli entelektüel ve pratik çabada önemli bir analitik prosedürdür. Değerlendirme, daha iyi ilerlemek için geriye bakmak anlamına gelir. Kamu görevlilerinin geleceğe yönelik çalışmalarında mümkün olduğunca sorumlu, yaratıcı ve verimli hareket edebilmeleri için hükümet faaliyetlerini ve sonuçlarını izlemek, sistemleştirmek ve derecelendirmek için bir mekanizmadır (Dye, 2008: 17). Sonuç olarak, halkın, hükümet yetkililerinden bu politikaların geçerliliği, verimliliği ve etkinliğinden sorumlu olmasını bekleme hakkı vardır. Bu nedenle politika değerlendirmesi, politika sürecinde bir politikanın etkilerinin kasıtlı mı yoksa kasıtsız mı olduğunu ve sonuçların hedef kitle ve bir bütün olarak toplum için olumlu mu yoksa olumsuz mu olduğunu belirlenebileceği kesinlikle kritik bir aşamadır. (Demir, 2011:165).

Çal ilçesi SYD Vakıflarının gerçekleştirmiş olduğu yardım faaliyetleri 2020 yılı baz alınarak incelenmiştir. İnceleme gerçekleştirilecek dönem belirlenirken Bütünleşik Sosyal Yardım Bilgi Sistemi (BSYS) yardımı ile ve yakın dönemlerin veri olarak alınması daha sağlıklı olacağı düşüncesiyle bu dönem seçilmiştir. Burada incelenmiş olan veriler Çal ilçesi Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı kaynakları kullanılarak elde edilmiştir. Yardımların incelendiği Çal ilçesi nüfusu 2020 yılına göre 18.579'dur. Bu nüfus, 9.175 erkek ve 9.404 kadından oluşmaktadır. Yüzde olarak ise %49,38 erkek, %50,62 kadındır.

Vakıf personelleri, Vakıf müdürü ve Vakıf Başkanı/Kaymakam ile yapılan mülakatlarda değerlendirme aşaması ile ilgili olarak aşağıdaki sorular sorulmuş ve verilen cevaplar aşağıda belirtilmiştir.

Soru-1: "Daha etkin ve verimli SYDV politikaları için önerileriniz hem Türkiye hem de Çal özelinde nelerdir?"

Personel-1: "SYDV yapılan başvuruların amacına uygun bir şekilde sonuçlandırılması ve hane ziyaretlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi için vakıf personel sayısının artırılması, vatandaşların yardım başvurularının vatandaşın yaşadığı hane ziyaret edilerek gerekli incelemeler yapıldıktan sonra karara bağlanması yardımların daha adaletli bir şekilde dağıtılmasını ve yardım politikalarının gerçek manada amacına ulaşmasını sağlayacaktır."

Personel-2: "Yapılan tüm yardımlar vatandaşlar için alışkanlık haline gelmektedir ve bu yardımların devletçe herkese yapılan mecburi yardımlar algısı oluşturmaktadır. Bunun yerine vatandaşların yardıma yönlendirilmelerinden ziyade iş istihdamı oluşturularak bilgi ve becerileri kapsamında işe yerleştirilmeleri gerekmektedir."

Muhtaç vatandaşların daha iyi tespit edilebilmeleri ve işlerin daha verimli yürütülebilmesi için yeterli sayıda personel alımı yapılmalıdır. Vakıfların özel tüzel kişilikten çıkarılıp kaymakamlığa bağlı kamu kurumu ve müdürlük haline getirilmesi gerekmektedir. İş ve işlemlerin Sosyal Hizmetler Müdürlüğü gibi daha adilane yapılmasını sağlar. Yapılan yardımların herkese değil, muhtaç durumda olan kişilere yapıldığı bilgisi vatandaşlarımıza duyurulmalıdır."

Vakıf Müdürü: "Genel olarak sosyal yardımların birçok kuruluş tarafından farklı kanallardan ve mükerrer olarak yapılmaktadır. SYDV'lerde Genel Sağlık Sigortası (GSS) yapılırken aynı işin devamının Sosyal Güvenlik Kurumunca (SGK) tarafından yapılması ve vatandaşın iki kurumda işlem yaptırması, Sosyal Hizmet Merkezlerinin Sosyo ekonomik destek, engellilere yönelik maaşlar bağlarken SYDV'ler tarafından da nakdi yardımlar, doğum yardımı ve engellilere yönelik maaşlar bağlanmaktadır. Hane ziyaretlerinin, kurum işlemlerinin hem vakıflarca hemde Sosyal Hizmet merkezlerince ayrı ayrı yapılarak kamu israfına (Personel, araç, yakıt, zaman kaybı) neden olduğu vakıf personelinin 4857 Sayılı İş Kanununa tabii olarak çalıştığı, Özel Hukuk Tüzel kişiliğine sahip olduğu Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü'nün verdiği görev ve genelgelere göre çalıştıkları, norm kadroların, özlük haklarının Genel müdürlükçe belirlendiği, Genel Müdürlüğün kullandığı Bütünleşik Sosyal Yardım Bilgi Sistemini Kullandıkları 3294 ,5510 ve 2022 Sayılı kanunlara göre kamu adına işlem yaptıkları ve aylık bağladıkları, resmi plakalı araç kullandıkları, 4734 Sayılı Kamu ihale Kanununa tabii oldukları, İçişleri Bakanlığı Mülkiye Müfettişleri, Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü Müfettişleri ve Vakıflar Genel Müdürlüğü teftişlerine tabii oldukları ve bu sorunların çözümü için önerim, SYDV, Sosyal Hizmet Müdürlükleri ve SGK'lerin tek bir çatı altında toplanarak aynı hizmeti veren personellerin de aynı statü altında birleştirilmesi, Sosyal Devlet ilkesi adına verilen desteklerin tek bir kanaldan sağlanması, verilen görevler ve bağlanan aylıkların başvurular için bütün iş ve işlemlerin e devlet üzerinden yapılması. yönündedir."

Verilen cevaplar doğrultusunda değerlendirme aşamasına yönelik olarak genel bir değerlendirme yaptığımızda Vakfın her düzeydeki çalışanlarınca dile getirilen hususlar Vakıf personelinin yetersizliği ve kalifiye olmamaları, Vakıf yardımlarının insanları çalışmaktan alıkoyduğu, sosyal yardımların farklı kamu kurum ve kuruluşlarınca değil tek elden yapılması gerektiği, Vakfın yapısındaki sivil unsurların çıkartılıp idari bir kamu kurumu yönünde ağırlık kazandırılması gibi unsurların ön plana çıktığını görmekteyiz

SONUÇ VE POLİTİKA ÖNERİLERİ

SYDV'ler genel olarak ülkemizde sosyal yardımların yerel dağıtıcılarıdır. Kuruldukları günden bu yana hukuki nitelikleri tartışma konusu olmakla birlikte SYDV'lerin kamu tüzel kişiliği olduğu yönünde görüşler bulunmaktadır. Kanunla kurulduğu ve kamu kaynaklarını kullandığı için ve yapının en başından itibaren yerelin en üst idari otoritesi olduğu için kamu tüzel kişisi olduğu yönünde değerlendirmeler yapılmıştır. SYDV'lerin ülkemiz sosyal yardım sistemindeki rolü oldukça yüksektir. Yerelde geniş bir yelpazede hizmet veren SYDV'lerden yararlanan kişi sayısı nüfus artışına bağlı olarak her geçen gün artmaktadır. Bu durum, Türkiye'de sosyal yardım sistemindeki sorunların ve karmaşanın bir an önce giderilmesi ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Ülkemizde ihtiyaç sahibi vatandaşları doğrudan ilgilendiren sosyal yardımlara ilişkin yasal belirsizliğin giderilmesi, sosyal yardımların kapsamlılığına ilişkin kafa karışıklığını, zaman ve kaynak israfını önleyecektir. Çalışma kapsamında yapılan analizler ve elde edilen bulgular sonucunda birtakım politika önerileri sunmak mümkündür.

Bu bağlamda Türkiye genelinde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının etkinliklerini arttırmaları için önerileri öz olarak maddeler halinde sıralayacak olursak;

- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının faaliyetleri faaliyet sahasındaki yoksulluğu geçici olarak hafifletmekten ziyade kalıcı olarak ortadan kaldıracak şekilde yeniden düzenlenmelidir.
- Sosyal Yardımlar nakit ağırlıklı olmaktan ziyade istihdamı arttırıcı bir hale getirilmelidir. Böylelikle kişilerin SYD Vakıflarına olan bağımlılıkları azalacak ve kendi geçimlerini kendileri sağlayabilecek konuma geleceklerdir.
- Vakıfların hukuki anlamdaki konumu da netleştirilmelidir. Özel hukuk mu yoksa kamu hukuku kişi olup olmadığı kuruldukları günden bu yana tartışma konusu olan sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları kamu kaynağı kullanmakla kamu hukuku kişisine benzemekle beraber çalışanlarının iş kanununa tabi olmaları, vakıf senedi ile kurulmaları gibi bazı noktalarda ise özel hukuk kişisi olmaya yaklaşmaktadır. Bu ikiliğin giderilmesi vakfın faaliyetlerinde hukuki anlamda belirlilik sağlayacaktır.

Bu çalışma Çal özelinde SYDV politikası çözümlemesi üzerine olduğu için Çal Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfının etkinliğinin ve verimliliğinin arttırılması için de birtakım politika önerileri sunulabilir:

- SYDV gündemleri oluşturulurken her yörenin kendine has özellikleri ve ihtiyaçlarının dikkate alınması gerektiğinden Çal SYDV gündemi oluşturulurken vatandaşların yanı sıra muhtarların, çeşitli sivil toplum kuruluşlarının ve yerel yönetimlerin talepleri de dikkate alınmalıdır. Böylece Çal SYDV, Çal'daki ihtiyaç sahibi vatandaşların gerçek ihtiyaçlarına cevap verebilecek şekilde çalışabilecektir. Örneğin kış şartlarının ağır geçmediği Çal ilçesinde yakacak yardımı faaliyetlerine ağırlık vermek yerine daha çok

tarım ve hayvancılıkla geçinen insanlar yaşadığı için bu konularda yardımlarda bulunulması noktasına ağırlık verilebilir.

- Ülkemizin birçok yerinde olduğu gibi Çal ilçesinde de bilhassa Ramazan ayı içerisinde hayırsever vatandaşlar ve çeşitli sivil toplum kuruluşları tarafından kendi inisiyatifleri ile ihtiyaç sahibi vatandaşlara yönelik yardımlar yapılmaktadır. Bu yardımların koordine bir şekilde yapılmadığı zamanlarda bazı vatandaşlar hem Vakıftan hem de sivil toplum kuruluşlarından yardım alırken bazı durumlarda da ihtiyaç sahibi vatandaşların bir kısmı bu yardımlara ulaşamamaktadır. Bu sıkıntının giderilmesi adına Çal için yardımda bulunacak hayırsever vatandaşların ve sivil toplum kuruluşlarının Vakıf ile koordine olarak mükerrer yardımların önüne geçilerek daha fazla ihtiyaç sahibi vatandaşın yardımlara ulaşmaları sağlanmalıdır.

Author Contributions / Yazar Katkıları: The author declared that she has contributed to this article alone. Yazar bu çalışmaya tek başına katkı sağladığını beyan etmiştir.

Conflict of Interest / Çıkar Beyanı: There is no conflict of interest among the authors and/or any institution. Yazarlar ya da herhangi bir kurum/kuruluş arasında çıkar çatışması yoktur.

Ethics Statement / Etik Beyanı: The author(s) declared that the ethical rules are followed in all preparation processes of this study. In the event of a contrary situation, Pamukkale Journal of Eurasian Socioeconomic Studies has no responsibility, and all responsibility belongs to the author(s) of the study. Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu yazar(lar) beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Pamukkale Avrasya Sosyoekonomik Çalışmalar Dergisi hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk çalışmanın yazar(lar)ına aittir.

KAYNAKÇA

- Akdoğan, A. (2013). *Gündem Belirleme. M. Yıldız, & Z. Sobacı içinde, Kamu Politikası Kuram ve Uygulama* (s. 220-227). Adres Yayınevi, Ankara.
- Akıncı, B. (2018). "Türkiye'de Kamu Politikası Oluşturma Sürecinde Yeni Aktör: Cumhurbaşkanlığı Politika Kurulları", *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 9(16), 2128-2146.
- Akman, E., Kulaç, O. ve Chiftchi, A. (2021). "A New Government System in Turkey: Presidency Government System", *ASSAM Uluslararası Hakemli Dergi*, 8(19), 164-178.
- Araral, E., Fritzen, S., Howlett, M., Ramesh, M. ve Wu, X. (Eds.). (2013). *Routledge Handbook of Public Policy*, Routledge, London.
- Babahanoğlu, V. (2017). "Kamu Politikası Bağlamında İran ve Türkiye Enerji Politikalarının Karşılaştırılması: İşbirliğine Yönelik Fırsat ve Engeller Üzerinden Bir Değerlendirme", *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Yıl, 5, 404-417.
- Babaoğlu, C. (2013). *Kamu Politikası Sürecinde Sivil Toplum Kuruluşlarının Rolü, İçinde Mete Yıldız ve Mehmet Zahid Sobacı (Der.)*, Kamu Politikası—Kuram ve Uygulama, Adres Yayınları, Ankara, 166-187.
- Babaoğlu, C., & Kulaç, O. (2021). *Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde politika kurulları*, E. Akman içinde, Farklı Boyutlarıyla Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi (s. 177-199), Nobel Yayınevi, Ankara.

- Cattaneo, K. H. (2018). "Applying Policy Theories to Charter School Legislation in New York: Rational Actor Model, Stage Heuristics, and Multiple Streams", *Educational Policy Analysis and Strategic Research*, 13(2), 6-24.
- Çakır, C. (2017). "Geçmişten Günümüze Türk Eğitim Sistemindeki Gelişmeler: Bir Kamu Politikası Aktörü Olarak Milli Eğitim Şuraları Özelinde Bir Değerlendirme", *Sosyal ve Beşerî Bilimler Dergisi*, 9(2), 31-48.
- Çevik, H. H., Demirci, S. (2012). *Kamu Politikası: Kavramlar, Aktörler, Süreç, Modeller, Analiz, Karar Verme*. Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Demir, F. (2011). "Kamu Politikası ve Politika Analizi Çalışmalarının Teorik Çerçevesi", *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* (30), 107-119.
- Dilik, S. (1988). "Sosyal Güvenliğin Tarihsel Gelişimi", *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 43(1), 41-80.
- Donat, Y. (1987). *Yavuz Donat'ın Vitrininden 3-Özal'lı Yıllar 1983-1987*, Bilgi Yayınevi, İstanbul.
- Dye, T. R. (2008). *Understanding Public Policy*, 12th Edition, Prentice Hall, Upper Saddle River, New Jersey.
- Dye, T. R. (2013). *Understanding Public Policy*. 14th Edition, Pearson Education, New Jersey.
- Fidan, A. (2006). *Sosyal Politikaya Katkısı Açısından 5393 Sayılı Belediye Kanunu* Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi S.B.E., İstanbul
- Gül, H. (2015). "Kamu Politikası Analizi, Yöntemleri ve Teknikleri", *Yasama Dergisi*, (29), 5-31.
- James E. Anderson (2010). *Public Policymaking*, 7th Edition, Elm Street Publishing Services, Boston.
- Jann, W. and Wegrich, K. (2007). "Theories of the Policy Cycle", Fischer, F., Miller, G. J., Sidney, M. S. (Eds.). *Handbook of Public Policy Analysis*, Crc Press, p. 43-62.
- Kaptı, A. (2011). *Kamu Politika Sürecinde Klasik Yaklaşım Modeli*, A. Kaptı içinde, Kamu Politika Süreci: Teorik Perspektifler, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Karakurt, A. (2007). "Düşünce Kuruluşları ve Politika Sürecindeki Roller", *Amme İdaresi Dergisi*, 40(2), 1-20.
- Kazgan, G. (2002). *Küreselleşme ve Ulus-Devlet: Yeni Ekonomik Düzen*, Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Korkmaz, M. (2014). *Sosyal Medya-Kamu Politikaları Etkileşimi: Gezi Parkı Olayları Üzerine Bir Değerlendirme*, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi S.B.E., Ankara.
- Korkmaz, M. (2014). *Sosyal Medya-Kamu Politikaları Etkileşimi: Gezi Parkı Olayları Üzerine Bir Değerlendirme*, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi S.B.E., Ankara.
- Kulaç, O. (2016). *Bir Kamu Politikası Çözümlemesi: Türkiye'nin Yurtdışı Lisansüstü Burs Politikası*, Doktora Tezi, Pamukkale Üniversitesi S.B.E., Denizli.
- Kulaç, O. (2018). *Türkiye'nin Yurtdışı Lisansüstü Burs Politikası*, C. Babaoğlu, & E. Akman içinde, Kamu Politikası Analizi Türkiye Uygulamaları (s. 109-143), Gazi Kitabevi, Ankara.

- Kulaç, O. ve Özgür, H. (2017). "An Overview of the Stages (Heuristics) Model As A Public Policy Analysis Framework", *European Scientific Journal*, 13(12), 144-57.
- Kulaç, O. ve Çalhan, H. S. (2013). "Bir Kamu Politikası Süreci Analizi: Millî Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu Yurtdışı Lisansüstü Bursları", *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (DÜSBED)*, 5(10), 205-225
- Kutlu, D. (2015). *Türkiye’de Sosyal Yardım Rejiminin Oluşumu: Birikim, Denetim ve Disiplin*, Nota Bene Yayınları, Ankara.
- Lipsky, M. (1980). *Dilemmas of the Individual in Public Services*, Russell Sage Foundation, New York.
- Ökten, A. ve Akman, E. (2018). "Türkiye’de Yönetişim Alanında Hazırlanan Lisansüstü Tezlerin İçerik Analizi (2000-2016)", *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 32(4), 1027-1045.
- Örselli, E. ve Babahanoğlu, V. (2016). "Türkiye’nin Göç Yönetimi ve Göç Politikalarının Gelişimi: Bir Kamu Politikası Analizi", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(43), 2063-2072.
- Örselli, E., Babahanoğlu, V., ve Bilici, Z. (2018). *Kamu Politikalarında Yeni Aktörler: Cumhurbaşkanlığı Politika Kurulları ve Ofisleri*, *Turkish Studies Economics, Finance and Politics*, 13(30), 303-318.
- Özgür, H., and Kulaç, O. (2015). An Analysis of the Studies on Think Tanks Success and Ranking. *European Scientific Journal*, 73-90.
- Öztepe, C. M. and Kulaç, O. (2019). *Ethical Decision-Making In Turkish Public Administration And Policy*, *Public Administration Issues* (5), 62-78.
- Samadova, V. (2017). "Kamu Politikasında Rol Oynayan Sivil Aktörler", *Göller Bölgesi Aylık Hakemli ve Kültür Dergisi*, 51, 60-65.
- Sevük, M. Y., Akın, P. (2019). Kamu Politikalarını Etkileyen Resmi, Sivil ve Uluslararası Aktörler, *Hukuk Fakültesi Dergisi*, 5(2), 167-183.
- Sobotková, L. and Kulaç, O. (2020). *The Success of Think Tank in Turkey and the Czech Republic: A Comparative Analysis in the 10-Year Perspective*, *Agathos*, 11(1), 356-378.
- Tamzok, N. (2007). *Kamu Politikası Analizi: Elektrik Enerjisi Sektörü*, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi S.B.E., Ankara.
- Türk Dil Kurumu (TDK). tdk.gov.tr (Erişim Tarihi 22.04.2020).
- Usta, A. (2013). "Kamu Politikaları Analizine Kuramsal Bir Bakış", *Yasama Dergisi*, 24, 78-102.
- Yatkın, Ş. (2019). *1986-2017 Döneminde Türkiye’nin Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları Politikasının Çözümlemesi*, Pamukkale Üniversitesi S.B.E., Denizli.
- Yüksel, E. (2001). *Medyanın Gündem Belirleme Gücü*, Çizgi Kitabevi, Konya.